

såvel fejl i produktet som udviklingsskader, dvs. skader, der er sket som følge af udledninger eller aktiviteter (herunder brug af produkter), som ikke ansås for at ville forårsage forurening ifølge den tekniske og videnskabelige viden på det tidspunkt, hvor udledningen eller aktiviteten fandt sted.

For så vidt angår anvendelse af affaldsstoffer til jordbrugsformål er producent-/importøransvaret med stk. 5 foreslået udformet således, at producenten eller importøren ikke er ansvarlig for en udviklingsskade, såfremt producenten/importøren kan godt gøre, at den skadelige virkning af en forurening som følge af anvendelse af affaldsstoffer ikke følger af fejl ved produktet, og at der ikke er udvist uforsvarlig adfærd ved produktionen eller importen. Ved en fejl ved produktet forstås de tilfælde, hvor affaldsproduktet ikke har opfyldt de fastsatte kvalitetskrav, jf. § 7 i bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål, hvorefter affaldet skal overholde de fastsatte grænseværdier for en række stoffer og ikke må indeholde væsentlige mængder af andre miljøskadelige stoffer.

For så vidt angår anvendelse af husdyrgødning til jordbrugsformål er producent-/importøransvaret med stk. 5 foreslået udformet således, at producenten eller importøren ikke er ansvarlig for en udviklingsskade, såfremt producenten/importøren kan godt gøre, at den skadelige virkning af en forurening som følge af anvendelse af husdyrgødning ikke følger af fejl ved produktet, og at der ikke er udvist uforsvarlig adfærd ved produktionen eller importen. Ved en fejl ved produktet forstås de tilfælde, hvor husdyrgødningen har indeholdt væsentlige mængder af stoffer eller organismer, der ikke hidrører direkte fra husdyrenes urin og fækalier, men som er tilført husdyrgødningen. Producent-/importøransvaret vil gælde, uanset hvordan disse fremmede elementer er tilført den leverede gødning.

Ansvaret for udviklingsskader, jf. ovenfor, gælder således kun for anden gødning end husdyrgødning, pesticider og biocider.

Der indføres et tilsvarende ansvar for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade for producenter og importører af genetisk modificerede organismer, se lovforslagets § 6.

Baggrunden for at fordele ansvaret mellem producent/importør og bruger og derved lempe brugerens ansvar er, at det vurderes som meget bebyrdende i forhold til brugeren at lade denne bære et ubetinget ansvar også for skader som følge af fejl ved disse produkter eller for så vidt angår pesticider, biocider og handelsgødning også disse produkters særlige egenskaber i øvrigt. Brugeren ville i så fald i disse tilfælde

være henvist til at anlægge et civilretligt søgsmål med krav om erstatning for afholdte udgifter til opfyldelse af de offentligretlige påbud om undersøgelser og vurdering af og afhjælpende foranstaltninger over for forureningen efter denne lov eller miljøskadeloven.

Det bemærkes, at producenterne og importørernes ansvar på enkelte områder er skærpet i forhold til det ubetingede ansvar, der gælder for de erhvervsmæssige og offentlige forurenere i øvrigt. Den lempelse af det ubetingede ansvar, der følger af § 73 d, stk. 1, nr. 3, for udtrykkeligt tilladte emissioner og begivenheder, vil således ikke finde anvendelse i forhold til producenten eller importøren af pesticider, biocider og anden gødning end husdyrgødning.

Som eksempel på en forurening, hvor et producent-/importøransvar for anvendelse til jordbrugsformål af affaldsstoffer eller husdyrgødning kunne gøres gældende, kan nævnes en landmands udspreddning af spildevandsslam, hvor udspreddningen af slammet forårsager en miljøskade som følge af, at spildevandsslammet indeholdt ikke tilladte stoffer (som ikke var deklareret).

I forhold til udenlandske producenter, dvs. producenter, der ikke har adresse i Danmark, er det folkeretlige udgangspunkt i forhold til jurisdiktion, at der er tale om krænkelse af andre landes suverænitet, hvis der udstedes regler i Danmark med virkning for personer/virksomheder i andre lande. Det beror dog på en konkret vurdering af »tilknytningen« til Danmark – og af eksisterende internationale aftaler, om det ud fra folkeretten er lovligt at give hjemmel i den danske lovgivning til at udstede et påbud til en udenlandsk bosiddende producent. Det vil imidlertid som udgangspunkt ikke være muligt at håndhæve et sådant påbud over for en producent, der hverken bor eller driver forretning i Danmark, hverken i form af en handlepligt eller et pengekrav. I sådanne tilfælde vil det være den pågældende danske importør, der ifalder ansvaret og pligten til at efterkomme et påbud. Den danske importør må enten i forbindelse med kontraktindgåelsen om importen sikre sig i forhold til omfanget af sit ansvar eller efterfølgende anvende civilretlige midler til at lade producenten bære sin del af ansvaret.

Til § 73 c

Med bestemmelserne i § 73 c foreslås mere vidtgående umiddelbare handleforpligtelser for den ansvarlige for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, jf. den foreslåede § 71, stk. 2. Denne foreslåede pligt til straks at forebygge en overhængende fare for en miljøskade samt begrænse og hindre yderligere miljøskade skal sikre en fuldstændig gen-